

לידידינו הנכבדים!

זומכי ומחזיקי הכולל

יצו ה' אתכם את הברכה,
וימלא כל משאלות לבכם
לטובה.

מאחל מקרב לב,

הרב משה יוחאי רז

ראש הכולל ורב ביהכנסת תפילה למשה

סדר הלימוד לליל ט"ו בשבט

קודם שיאכל מכל מאכל, טוב שיאמר דברי תורה השייכים אליו:

חטה (עוגה או מאפה)

כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: (דברים ה, ז-ח) ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש אשביעה: (תהלים פא, יז)

אמר רבי חייא בר אבא, הרואה חטים בחלום, ראה שלום, שנאמר 'השם גבולך שלום, חלב חטים ישביעך'. (ברכות נו.)

ויברך: ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא מיני מזונות:

טיעורה

הרואה שעורים בחלום, סרו עונותיו, שנאמר 'וסר עונך וחסאתך תכפר'. אמר רבי זירא, אנא, לא סלקי מבבל לארץ ישראל, עד דחזאי שערי בחלמא. (ברכות נו.) והיה באכלכם מלחם הארץ, וכי לכם הארץ שעורה איהו. לאו הכי, ואנן שעורה מקרבין, בגין דשעורה קדמאה לשאר דעלמא. (זוהר בלק קפח:)

י"ז

לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו עד פי יבא שילו ולו יקתה עמים: אסרי לגפן עירו ולשרקה בני אתנו כפס בין לבשו ובדם ענבים סותו: חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב: (בראשית מט, י-יב) הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה: (שיר השירים ב, ד)

למה נמשלו דברי תורה בשלשה משקין הללו במים, ובין, ובחלב? דכתיב, 'הוי כל צמא לכו למים', וכתיב 'לכו שברו ואכלו, ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב', לומר לה, מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבפלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. (תענית ז.)

ויברך: ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

זית

אנה כטל לישראל יפרח פשושה ויה שרשיו כלבנון: ילכו ינקותיו ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון: (הושע יד, ז-ח)

אמר רבי יהושע בן לוי, למה נמשלו ישראל לזית? לומר לה, מה זית אין עליו נושרין - לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, אף ישראל אין להם בטלה עולמית, לא בעולם הזה, ולא בעולם הבא. (מנחות נג) הרואה זית בחלום, שם טוב יוצא לו, שנאמר 'זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך'. הרואה שמן זית בחלום, יצפה למאור תורה, שנאמר 'ויקחו אליך שמן זית זך'. (ברכות נו.)

ויברך: ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי העץ:

תמר

צדיק בתמר יפרח פארז כלבנון ישגה: (תהלים צב, יג) זאת קומתך דמתה לתמר ושדך לאשכולות: אמרתי אעלה בתמר אחזה בסנסניו ויהיו נא שדך באשכולות הגפן וריח אפך בתפוחים: (שיר השירים ז, ח-ט)

דרש רבי חייא בר לוליאני, מאי דכתיב 'צדיק בתמר יפרח פארז כלבנון ישגה'? אם נאמר 'תמר', למה נאמר 'ארז', ואם נאמר 'ארז', למה נאמר 'תמר'? אלו נאמר 'תמר' ולא נאמר 'ארז', היתי אומר, מה תמר אין גזעו מחליף, אף צדיק חס ושלום אין גזעו מחליף, ואלו נאמר ארז ולא נאמר תמר, הייתי אומר, מה ארז אין עושה פרות, אף צדיק חס ושלום אין עושה פרות, לכה נאמר תמר ונאמר ארז. (תענית כה.) מה תמר זה, אין לו אלא לב אלא לב אחד לאביהם שבשמים. (סוכה מה:)

גפן

ישבו ישבי בצלוי יחיו דגן ויפרחו כגפן זכרו פיין לבנון: (הושע יד, ח)

כי זרע השלום הגפן תתן פריה והארץ תתן את יבולה והשמים יתנו טלם והנחלתי את שארית העם הזה את

כל אלה: (זכריה ח, יב) אלהים צבאות השיבנו והאר פניך ונושעה:

גפן ממצרים תסיע תגרש גוים ותטעה: (תהלים פ, ח-ט)

'ובגפן שלשה שריגים', אמר יוסף, הא ודאי בשורה דחדוה בשלימו איהו, מאי טעמא, בגין דהאי גפן על כנסת ישראל אתחזי ליה, ואתבשר יוסף בהאי. 'ובגפן שלשה שריגים', אליו אינון תלתא דרגין עליון, דנפקי מהאי גפן, כהני ליואי וישראל. והיא כפורחת עלתה נצה', דהא בגיניהון סלקא כנסת ישראל, ואתברכת מעם מלכא עלאה. 'הבשילו אשכולותיה ענבים', אליו אינון צדיקיא דעלמא, דאינון כענבים מבושלים כדקא חזי. (זוהר וישב קצב.)

תאנה

נצר תאנה יאכל פריה ושמר אדניו יכבד: (משלי כו, יח)

התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי לה רעיתי יפתי ולכי לה: (שיר השירים ב, יג)

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב 'נוצר תאנה יאכל פריה'? למה נמשלו דברי תורה כתאנה? מה תאנה זו כל זמן שאדם ממשמש בה, מוצא בה תאנים, אף דברי תורה - כל זמן שאדם הוגה בהן, מוצא בהן טעם. (עירובין נד.)

רמון

כחוט השני שפתתיך ומדברייך נאווה כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך: (שיר השירים ד, ג)

הרואה רמונים בחלום, זוטרי - פרי עסקה כרמוני. רברבי - רבי עסקה כרמונא. פלג, אם תלמיד חכם הוא יצפה לתורה, שנאמר 'אשקה מיין הרקה, מעסיס רמוני'. ואם עם הארץ הוא, יצפה למצוה, שנאמר 'כפלח הרמון רקתך'. מאי 'רקתך'? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון. (ברכות נו.)

אתרוג

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים: (ויקרא כג, מ) אתרוג שנה לאילן בשלשה דרכים, ולירק בדרך אחד. שנה לאילן, בערלה וברבעי ובשביעית. ולירק בדרך אחד, שבשעת לקיטתו עשורו, דברי רבן גמליאל. רבי אליעזר אומר, שנה לאילן בכל דבר: (משנה ביכורים ב, ו)

תפוח

כתפוח בעצי היער פן דודי בין הבנים בצלוי חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי: סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני: (שיר השירים ב, ג-ה) מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת על הודה תחת התפוח עוררתיה שמה חבלתך אמך שמה חבלה ילדתך: (שם ט, ה) אמר רב חמא בר חנינא, מאי דכתיב 'כתפוח בעצי היער' וגו'. למה נמשלו ישראל לתפוח? לומר לה, מה תפוח זה - פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע. (שבת פח.)

אמר רבי יוחנן, נהירנא כד הוה בצע ינוקא חרובא ויהוה נגיד חוטא דרובשא על תרין דרעוהי. [תרגום: זכורני, כשהיה תינוק בוצע חרוב - נמשך חוט של דבש על שתי זרועותיו]. (ב"ב צא:)

רבי שמעון אזל ליה וערק למדברא דלוד ואתגניז בחד מערתא הוא ורבי אלעזר בריה, אתרחיש ניסא נפק להון חד חרוב וחד מעיניא דמיא, אכלי מההוא חרוב ושתן מההוא מיא, והוה אליהו זכור לטוב אתי להון ככל יומא תרי זימני ואוליף לון, ולא ידע איניש בהו. (הקדמת תקוני הוהר א.)

אל גנת אגוז ירדתי לראות באפי הנחל לראות הפרחה הגפן הנצו הרמנים: (שיר השירים ו, יא)

מה אגוז זה אם נופל לתוך הטנפת את נוטלו ומורקו ושוטפו ומדיחו והוא חוזר בתחלתו, והוא יפה לאכילה, כך כל מה שישראל מתלכלכין בעונות כל ימות השנה, בא יום הכפורים ומכפר עליהם, הדין הוא דכתיב 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם'. (שיר השירים רבה)

תפילה על האתרוג

מספר לשון חכמים (סימן לה). למרן רבנו יוסף חיים זיע"א

ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עין פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן: ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועין פרי עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב: אגא ה' הושיעה נא, היום הזה לאילן, הוא ראש השנה. אגא ה' הרויחה נא, היום הזה לאילן, הוא ראש השנה. אגא ה' ברך נא, היום הזה לאילן, הוא ראש השנה.

אל נא פצה שנה זו משמיר ושות, וברך עין שמן וזית. אל נא כמטר רוח חרבוני ושימון, וברך גפן ותאנה ורמון. אל נא רומם עצרת עוללי טפוחים, וברך אגוז ותמר ותפוחים. אל נא צדקה מעמך כל יפסק, וברך חרוב וקרויסטמל ואפרסק. אל נא חליץ קהלה אשר אליך תערוג, וברך התות והאגוז והאתרוג.

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פרותיהם בעתם ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומתקנים ונקיים מכל-מום ולא יעלה בהם חזוית, ויהיו שלמים ולא יהיה בהם שום חסרון, ואפלו עקיצת קוץ, ויהיו מצויים לנו ולכל-ישראל אחינו בכל-מקום שהם, לקיים בהם מצות נטילה עם הלולב כחג הסוכות שיבא עלינו לחיים ולשלום, כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר פפות תמרים וענף עץ עבות'. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתעזרנו ותסייענו לקיים מצוה זו של נטילת לולב והרס וערבה ואתרוג בתקונת בזמנה כחג הסוכות שיבא עלינו לחיים ולשלום בשמחה ובטוב לב, ותזמין לנו אתרוג יפה ומתקן ושלם וכשר כהלכתו.

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פרותיהם ברכוני שמנים וטובים, ותברך כל-הגפנים שיוציאו ענבים הרבה שמנים וטובים כדי שיהיה תיין היוצא מהם מצוי לרב לכל-עמך ישראל לקיים בו מצות קדוש ומצות הכדלה בשפחות ובימים טובים, ויתקיים בנו ובכל-ישראל אחינו מקרא שפתוב 'לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינה כי כבר רצה האלהים את מעשיך'. 'באתי לגני אחתי כלה אריתי מזרי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ויני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים'. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגאלי.

תפילה לט"ו בשבט

מספר "מלא ידינו מברכותיך", להגאון הרב אלעזר רז שליט"א

אל עוזר ומושיע ומגן! מודים אנחנו לך על כל-הצלותיך אשר אתה מציל אותנו בימים קשים ובחדשים הקשים מכל-מאורעות קשות. וכשם שהצלת עד-עתה, כן תמיד תושיע ותגן עלינו באלף המגן. וטובך ושפעך תתמיד עלינו תמיד. ואל תפשונו מלפני, כי כניך אנחנו. והמתק מעלינו בל-דין, ולכלנו לזכות תדין. ושים נא לנו שלום ברכה טובה ועזר תמיד. ושלח לנו ישועה כללית על ידי משיח צדקנו. אמן.

ויהי רצון מלפניך אל הטוב, שתופיע מאתך אור והוד, ותחדש עלינו שנה טובה ברוב שלום טובה וברכה. וכן תחדש שנה טובה על האילנות, ויוציאו פרות טובים. ובפרט עצי האתרוג שיוציאו פרות נקיים. ונוכה לקיים מצות האתרוג כחג הסוכות בהונן, על ידי אתרוג כשר ומתקן ונאה, עם אגודת הלולב התרפים והערבות. ונהללך ונפאריך, ותשמח בנו, אמן. 'הדו לה' כיר-טוב, כי לעולם חסדו'. ותזכנו מעתה, שנגברך כל-הברכות ככונה נאותה. ובפרט ברכות הגניני. והצילנו אל נקה מברכות לבטלה. ולפפש שנשפאה לשוא - סלח לה. עזרנו שנגברך לפניך מלה במלה בנחת ובדעת, שנדע לפני מי אנו מברכין ולמי אנו מברכין. וכל ברכה וברכה תהיה שלמה ובלתי חסרה חס ושלום. ותשפיע לנו על ידי זה שפע עליון. ותבטל מעלינו כל הקלפות. ותזכר נא את חמיריותנו. ונוכה על-ידיך לרוח הקדש. וגם גופנו יהיה שמור אפלו בכפר, ובמו שפתוב 'שכבר תשמור עליך', אמן. וגם זאת עינינו נשואות למעלה אליך, אגא, זכנו נא אל יוצר, שתהא אכילתנו אכילה בקדשה בבחינת 'ותורתך בתוך מעי'. והשלחן, יהיה לנו למזבח פפרה. וגם יועיל נא לנו לפרנסה טובה ולהצלחה, אמן כן יהי רצון. והצילנו נא מאכילת אסורות תמיד, ועין השגחתך עלינו תתמיד.

רבנו של עולם! למדונו חכמך, שימים הללו המה הכנה למתן תורה וכן הכנה לפסח. ובכן, היה נא בעזרנו להיות ראויים לקבלת התורה, ולזכות גם-כן לפסח קדוש, ולמצות כשרות כחג המצות. גם חסוך צער למעברות ותעברנה חתרוון בנקל. ותלדנה בזמן לחיים טובים ולשלום, אמן. תודה לך אבינו הטוב על כל טובותיך! אגא שמרנו. אגא הצליחנו. אגא מלא כל-משאלות כל-אחד מבני ישראל לטובה ולברכה ולשלום, אמן כן יהי רצון. אגא ה' הושיעה נא אגא ה' הצליחה נא: יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגאלי: ה' עז לעמו יתן ה' וברך את-עמו בשלום: